

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

رفع آلودگی لوازم و تجهیزات بیمارستانی

ویژه کمک بهیاران

گردآوری و تهیه :

فرزانه علی خواه

(کارشناس کنترل عفونت مرکز آموزشی و درمانی کودکان)

سال ۱۳۹۰

عفونتهای بیمارستانی همواره به عنوان معضل سیستم های بهداشتی درمانی مطرح بوده است تشخیص و درمان بدون هر گونه عوارضی آرزوی همیشگی کادر مراکز درمانی می باشد. با افزایش میزان عفونتهای بیمارستانی و هزینه روز افزون پیشگیری و درمان این عفونتها و افزایش مرگ و میر و طول اقامت و بستری شدن بیماران، این مطلب مورد توجه بیشتر قرار گرفته است. بیماران در طول مدت اقامت و بستری شدن در بیمارستان در معرض انواع میکروارگانسیمها قرار گرفته و شانس ابتلا به عفونتهای بیمارستانی را دارند. خدمات پرستاری اولیه، عمده ترین و مهمترین و اساسی ترین خدمات مربوط به پرستاری است که می تواند از ایجاد عفونتهای بیمارستانی پیشگیری کند. که این خدمات توسط قشر محترم و عزیز کمک بهیاران قابل انجام است.

همانطوری که می دانید در شرح وظایف کمک پرستار مصوب وزارت بهداشت نیز به اهمیت پیشگیری از ایجاد عفونت بیمارستانی تاکید شده است که به مواردی از آنها اشاره می کنیم.

طبق بند ۶ شرح وظایف، آماده کردن وسایل لازم جهت انجام امور مراقبتی توسط پرستار (وسایل پانسمان و ...) جمع آوری آنها پس از اتمام کار، شست و شوی وسایل و در صورت لزوم انتقال بر حسب سیاست بیمارستان به مرکز استریلیزاسیون

بند ۱۰ : پاکیزه نگه داشتن کلیه وسایل و تجهیزات پزشکی موجود (تخت بیمار، میز بیمار، مانیتورها، وسایل کمک تنفسی و ...)

بند ۱۱ : مراقبت در حفظ نظم و نظافت بخش و پاکیزگی و شست و شوی کلیه لوازم بخش

بند ۱۳: تخلیه کردن ترشحات، کلیه کیسه ها و ظرف هایی که نیاز به تخلیه دارد و همچنین نظافت و ضد عفونی آنها

بنابراین ما نیز برآن شدیم تا مطالب مربوط به پیشگیری از عفونتهای بیمارستانی را به طور خلاصه جمع بندی نموده و در اختیار شما عزیزان قرار دهیم تا با استفاده از این مطالب، بتوان خدمات شایسته ای به مردم ارائه داد.

گندزدایی وسایل و محیط

گندزدایی فرایندی است که در طی آن میکروارگانیسم ها محو یا تخریب می شوند تا از این طریق اشیا برای استفاده ایمن در اختیار باشند. این فرایند شامل تمیز کردن، ضدعفونی و استریلیزاسیون می باشد.

تمیز کردن

تمیز کردن عبارتست از فرایندی که در طی آن مواد خارجی (مثل خاک، مواد آلی، میکروارگانیسم ها) از روی اشیا زدوده شود.

ضدعفونی

ضدعفونی فرایندی است برای کاهش تعداد میکروارگانیسم های پاتوژن البته نه ضرورتاً " اسپوره های باکتریایی، از روی پوست و اشیای بیجان به سطحی که برای سلامتی مضر نباشد.

استریلیزاسیون

استریلیزاسیون فرایندی است که در آن تمامی میکروارگانیسم ها از جمله اسپور باکتری ها از بین می رود.

ماده دترجنت

دترجنت به ماده ترکیبی گفته می شود که خاصیت پاک کننده و برطرف کننده کثافات و آلوده کننده ها را دارد. پاک کننده ها (دترجنت) شامل صابون ها، پودرهای رختشویی و مایعات ظرفشویی است.

طبقه بندی کلی گندزداها و ضدعفونی کننده :

۱. **ضدعفونی سطح بالا High Level** : بر روی طیف وسیعی از ارگانیسم ها شامل باکتری ها، قارچ ها، مخمرها، ویروس ها، و تعدادی از اسپورها موثر است.
 - (a) پراکسید هیدروژن
 - (b) پراستیک اسید
 - (c) گلو تار آلدئید
 - (d) فرمالدئید
۲. **ضدعفونی کننده سطح متوسط Intermediate Level** : باعث غیرفعال نمودن عمده میکروب ها از جمله مایکوباکتریوم ها و قارچ ها می گردد ولی ضرورتاً " باعث مرگ اسپورهای میکروبی نمی گردد.
 - (a) کلر و ترکیبات کلره
 - (b) ید و ترکیبات یده
 - (c) الکل ها

۳. ضد عفونی کننده سطح پایین Low Level : مواد مصرفی در این سطح اثر قابل قبولی بر روی بیشتر باکتری‌های گرم مثبت (استاف آرئوس، استاف اپیدرمیس و ...) و بعضی ویروس‌ها دارند اما بر روی باکتری‌های گرم منفی (مثل پseudomonas، کلبسیلا و ...)، مایکوباکتریوم‌ها، برخی ویروس‌ها و اسپورها فعالیت کمتری دارند.

(a) فنل و ترکیبات فنلی

(b) ترکیبات آمونیوم کواترنر

لوازم و وسایل پزشکی بر اساس محل ورودشان به قسمت‌های مختلف بدن به سه گروه تقسیم می‌شوند:

سطح خطر پائین Noncritical items

مواردیکه در تماس با پوست سالم و نرمال باشد یا محیط و اشیایی که در تماس با بیمار نیستند (مثل دیوارها، کف اتاق ها، پوشش های داخلی و مبلمان) برای این دسته تمیز کردن و خشک نمودن معمولاً "کفایت می‌کند.

سطح خطر متوسط Semicritical items

وسایلی که پوست را سوراخ نمی‌کنند و یا وارد نواحی استریل بدن نمی‌شود اما در تماس با غشا مخاطی سالم یا پوست ناسالم بوده یا با دیگر نواحی آلوده به ارگانیسم های قابل انتقال یا بیماریزا در تماس است. مثل وسایل تنفسی، آندوسکوپ دستگاه گوارش و ترمومترها. برای این موارد ابتدا تمیز کردن و سپس ضد عفونی کافی است.

سطح خطر بالا Critical items

وسایلی که به بافتهای استریل نفوذ می‌کند شامل حفرات بدن و سیستم عروقی، از این دسته موارد می‌توان به وسایل جراحی، کاترهای عروقی اشاره نمود. برای این گروه تمیز کردن و سپس استریلیزاسیون ضروری است.

روشهای تمیز کردن

در طی تمیز کردن و خشک نمودن، بیشتر ارگانیسم ها از سطوح وسایل برطرف می‌شوند و این کار همیشه باید پیش از ضد عفونی و استریلیزاسیون انجام شود. قبل از تمیز کردن وسیله، باید قسمت های جدا شدنی آن، از هم جدا شده و تبدیل به اجزا اولیه شوند. آب سرد قادر است اجزا پروتئینی (مثل خون، خلط و غیره) را پاک کند. در صورتی که گرما یا مواد ضد عفونی کننده به دلیل ایجاد انعقاد، پاک شدن را دچار مشکل می‌کند.

ساده ترین و اثر بخش ترین روش از طریق **برس زدن/اشیاء** است که باید در زیر سطح آب برای جلوگیری از پخش آئروسولها (ذرات ریز) در هوا، برس به کار رود. (برس پس از استفاده باید در داخل محلول دکونکس ۵۳، ۲٪ به مدت ۱۵ دقیقه غوطه‌ور و آبکشی و خشک شود.) در پایان، اشیا برای تمیز شدن با آب گرم شسته و خشک می‌شود. به این شکل وسایل برای استفاده یا ضد عفونی و یا استریلیزاسیون آماده است. کارکنانی که مجبور به دست زدن به وسایل آلوده هستند باید از دستکش برای محافظت استفاده کنند.

مواد ضد عفونی کننده :

در زیر به نمونه‌ای از مواد ضد عفونی کننده اشاره می‌کنیم.

دکونکس ۵۳ پلاس :

دکونکس ۵۳ پلاس، یک ماده ضد عفونی کننده سطح متوسط به بالاست که برای ضد عفونی ابزار جراحی و تجهیزات بکار می‌رود. فاقد آلدئید و فنل، با خاصیت میکروب‌کشی قوی در حداقل غلظت است. ضد باکتری، ضد قارچ، ضد باکتری سل، خنثی کننده فعالیت‌های ویروس HBV- HIV- HCV است.

این محلول در غلظت ۲٪ بمدت ۱۵ دقیقه و در غلظت ۱٪ بمدت ۶۰ دقیقه اثر خود را اعمال می‌کند که بر حسب نیاز یکی از دو غلظت فوق قابل استفاده است.

محلول رقیق شده در صورت استفاده حداکثر بمدت دو هفته قابل نگهداری است و در صورت تغییر رنگ و یا آلودگی در کمتر از دو هفته باید استفاده شود.

ظرفی که در آن محلول رقیق شده تهیه می‌شود باید درب دار باشد و نوشتن تاریخ تهیه محلول و غلظت آن الزامی است. محلول باید به اندازه ای تهیه گردد که وسایل در داخل آن بطور کامل غوطه ور گردند.

طرز تهیه محلول دکونکس ۵۳ پلاس ۲٪ :

برای تهیه محلول دکونکس ۵۳ پلاس ۲٪ طبق جدول ذیل عمل کنید.

آب (لیتر)	محلول دکونکس ۵۳ (سی سی)
یک لیتر	۲۰ سی سی
۴ لیتر	۸۰ سی سی
۶ لیتر	۱۲۰ سی سی
۸ لیتر	۱۶۰ سی سی

روش استفاده از محلول دکونکس ۵۳ پلاس ۲٪ :

پیش از قرار دادن ابزار داخل این محلول، می‌بایست وسیله با آب شسته شده و قطعات آن از هم جدا و به طور کامل در داخل محلول قرار گیرد تا از ایجاد حباب‌های هوا در حفره وسایل جلوگیری شود. سپس وسیله را کاملا " آبکشی نموده و خشک کنید و در جایی دور از گرد و غبار نگهداری نمایید.

مواد ضد عفونی کننده سطوح مثل اسپری X7، بیگ اسپری و سپتی سیدین توربو :

یک ماده ضد عفونی کننده در سطح متوسط محلول آماده به مصرف است و برای ضد عفونی سریع سطوح وسایل بکار می رود. پس از پاکسازی، محلول را به دستمال اسپری نموده و با آن، سطح وسیله را ضد عفونی نمائید. از اسپری نمودن مستقیم محلول بر روی وسایل خودداری گردد.

😊 حتماً در هنگام استفاده از مواد ضد عفونی کننده از ماسک و دستکش استفاده نمائید.

هیپوکلریت سدیم

عمده ترین و مهمترین گندزادهای کلردار مورد استفاده هیپوکلریت ها به صورت مایع، هیپوکلریت سدیم است. رایج ترین محصول کلردار مورد استفاده برای ضد عفونی، محلول ۰.۵٪ - ۱.۵٪ هیپوکلریت سدیم است که معمولاً " سفیدکننده خانگی (وایتکس) نامیده می شود. این محصول دارای طیف وسیعی از فعالیت ضد میکروبی است. بقایای سمی بعد از استفاده برجای نمی گذارد، تحت تاثیر سختی آب نیست، ارزان قیمت و سریع العمل است، میکروارگانیسم های خشک و ثابت شده را از سطوح می زداید و دارای اثرات سمی جدی مختصری است. البته عوارض ناخواسته ای در صورت مصرف نامناسب و تماس با بافت های بدن یا استنشاق این ترکیب کلردار دیده می شود. همچنین موجب التهاب چشم، سوزش معده و سوزش گلو می شود. سایر معایب آن عبارتند از خوردگی فلزات در غلظت های بالا، سفید کردن یا رنگ زدایی پارچه ها و رهاسازی گاز سمی کلر در زمان ترکیب با مواد شوینده خانگی.

هیپوکلریت ها در دسته مواد ضد عفونی کننده سطح متوسط قرار دارد و در مراکز بهداشتی درمانی بطور وسیع استفاده می شود. ضروری است که سطوح قبل از ضد عفونی، لکه های خون و ترشحات تمیز شده و سپس با هیپوکلریت سدیم رقیق شده ضد عفونی شود.

الکل

الکل در دسته ضد عفونی کننده های آنتی سپتیک قرار دارد و به عنوان یک گندزدای سطح متوسط عمل می کند. الکل در مراکز درمانی به دو صورت الکل اتیلیک و الکل ایزوپروپیل موجود است. در غلظت ۵۰ تا ۷۰ درصد بسیار موثر می باشد. چون الکل در مجاورت آب تاثیر خود را بر عوامل بیماری زا بروز می دهد. بدین جهت الکل خالص (۹۰ درجه) ضد عفونی کننده نیست ولی وقتی مقداری آب به آن اضافه شود خاصیت میکروب کشی پیدا می کند. الکل اتیلیک ۷۰ درجه در مدت زمان کمتر از ۳۰ ثانیه بسیاری از عوامل بیماری زا را از بین می برد. بنابراین در هنگام استفاده از سواب پنبه الکل باید ۳۰ ثانیه صبر نمود تا الکل اثر کرده و خشک شود. الکل ۷۰ درجه خاصیت باکتری کشی سریعی دارد.

بتادین

محلول دو درصد ید در الکل ۸۰ درجه به عنوان تنتورید (بتادین) در پزشکی به عنوان آنتی سپتیک برای ضد عفونی پوست بدن به کار برده می شود. محلول بتادین در مدت ۲۰ دقیقه کلیه باکتری ها و ویروسها را از بین می برد. ولی برای از بین بردن قارچ ها و اسپور باکتری ها به زمان طولانی تری نیاز دارد.

دستورالعمل ضد عفونی لوازم و تجهیزات

در زیر به ضد عفونی وسایل و تجهیزاتی که بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد اشاره می‌شود:

دستورالعمل ضد عفونی ترمومتر دهانی :

ترمومتر دهانی باید بصورت خشک، نگهداری شوند (نه در داخل ماده گندزدا). نگهداری دائم ترمومتر در مواد ضد عفونی (الکل ۷۰٪) ، باعث افزایش احتمال رشد باسیل های گرم منفی (مانند پseudomonas) خواهد شد.

- ترمومتر اختصاصی خود بیمار: بعد از استفاده، با سواب آغشته به الکل ۷۰ درجه آن را پاک و خشک کنید.
- ترمومتر مشترک در بین بیماران: ترمومترها را با آب و یک ماده دترجنت (صابون) شسته و آبکشی و خشک نموده سپس با سواب آغشته به الکل ۷۰٪ ضد عفونی نموده و در ظرف مخصوص ترمومتر تمیز، بصورت خشک نگهداری نمائید.
- حتما" قبل از استفاده مجدد ترمومتر، آن را با الکل ۷۰٪ ضد عفونی کنید.
- ترمومتر رکتالی: بعد از هر بار استفاده، با محلول دترجنت (صابون) آن را بشوئید. سپس پاک و خشک کرده و با الکل ۷۰٪ ضد عفونی نموده و در داخل ظرف مخصوص بصورت خشک نگهداری نمائید.

دستورالعمل ضد عفونی لارنگوسکوپ :

- دسته لارنگوسکوپ را بعد از هر بار استفاده با الکل ۷۰٪ ضد عفونی نمائید.
- تیغه لارنگوسکوپ را بعد از استفاده با آب و ماده دترجنت شسته و خشک نموده و سپس با الکل ۷۰٪ ضد عفونی و در ظرف مخصوص نگهداری قرار دهید.
- ظرف مخصوص نگهداری لارنگوسکوپ را بعد از هر بار استفاده با الکل ۷۰٪ ضد عفونی نمائید و هفته ای یکبار با آب و ماده دترجنت شسته و خشک نمائید.
- در صورت بیماری عفونی (سل، هیپاتیت و ایدز) و قابل سرایت بیمار، تیغه را بعد از شستشو، در محلول ضد عفونی کننده موجود (دکونکس ۵۳ ، ۲٪) به مدت ۱۵ دقیقه غوطه ور کنید سپس آبکشی و خشک نمائید و یا به CSR جهت استریل شدن بفرستید.

دستورالعمل شستشو و نگهداری فلومتر اکسیژن :

با توجه به اینکه دستگاه فلومتر اکسیژن همیشه مرطوب بوده و در تماس مستقیم با مجرای تنفسی بیمار است، ضد عفونی و تمیز نمودن آن ضروری است. محیط های مرطوب مکان مناسبی برای رشد میکروارگانیسم ها و بخصوص باکتری های گرم منفی (مثل پseudomonas، کلبسیلا و ...) می باشد.

دستگاه اکسیژن تراپی از دو قسمت مجزا شامل مانومتر و محفظه آب تشکیل شده است.

مانومتر: این قسمت از دستگاه غیر قابل شستشو بوده و برای ضدعفونی آن بایستی از یک دستمال آغشته به الکل یا ماده ضدعفونی کننده موجود استفاده کرد.

محفظه آب: این قسمت از دستگاه قابل شستشو بوده و برای ضدعفونی و تمیز کردن آن بایستی ابتدا کاملاً "از مانومتر جدا شده و سپس با آب و مواد دترجنت معمولی و برس، جرم‌زدایی و در انتها شسته و آبکشی نموده و خشک نمائید.

برای مرطوب نمودن دستگاه فقط از آب مقطر استفاده شده و از مرطوب نمودن آن با آب معمولی پرهیز شود، زیرا باعث تشکیل جرم در داخل فلومتر می‌گردد.

شستشوی محفظه در حالت عادی هفته ای یکبار ضروری بوده و در صورتی که بیمار مبتلا به عفونت‌های دستگاه تنفسی است، بعد از ترخیص بیمار محفظه آب، شسته و ضدعفونی گردد.

دستورالعمل شستشو و ضدعفونی نبولایزر :

- تاکید می‌شود تا حد امکان بصورت یکبار مصرف استفاده شود.
- پس از هر بار استفاده با آب و ماده دترجنت شسته و در داخل محلول ضدعفونی کننده موجود (دکونکس 53 ، 2٪) بمدت 15 دقیقه غوطه ور کنید و سپس آبکشی و خشک نمائید.

دستورالعمل شستشو و ضدعفونی هود :

- برای هر بیماری که هود استفاده می‌شود، هر ۲۴ ساعت یکبار در طی بستری با آب و ماده دترجنت شسته و خشک شده و مجدداً " استفاده گردد.
- بعد از ترخیص بیمار باید با آب و ماده دترجنت شسته و خشک گردد.
- در موارد عفونتهای شدید علاوه بر شستشو با ماده دترجنت، با محلول ضدعفونی کننده موجود ضدعفونی و خشک گردد.

دستورالعمل شستشو و نگهداری ساکشن :

- در صورت نیاز به ساکشن برای بیماران وجود ساکشن جداگانه برای هر بیمار الزامی است.
- باتل مربوط به ساکشن بدون در نظر گرفتن مقدار مایع آسپیره شده بایستی در پایان هر شیفت، تخلیه گردد.
- محتویات باتل داخل دستشویی تخلیه شده و پس از شستشو با محلول دترجنت، خشک شود. لازم به ذکر است که استفاده از دستکش های غیر استریل کافی بوده و شستشوی دستها پس از دفع مایع باتل، الزامی است.
- در هر بار استفاده از دستگاه ساکشن برای بیمار، بایستی کاتتر جدیدی (سرساکشن) مورد استفاده قرار گیرد.
- در حالت کلی استفاده از مایع ضدعفونی کننده در باتل ساکشن توصیه نمی‌شود.
- برای ضدعفونی باتل می‌توان از آب ژاول ۱٪ استفاده نمود، به مقدار لازم از آب ژاول ۱٪، (هم حجم باتل) داخل باتل ریخته و حداقل ۱۰ دقیقه بماند و سپس شسته و آبکشی نموده و خشک نمائید.

منظور از آب ژاول ۱٪ : ۱ سی سی محلول وایتکس داخل ۱۰۰ سی سی آب

- در مدتی که دستگاه ساکش مورد استفاده قرار نمی گیرد، باتل بایست به صورت خشک نگهداری شود کاتر جدید (سرساکشن) تا قبل از استفاده به دستگاه وصل نشود.

دستورالعمل نظافت و ضدعفونی آمبویگ و ماسک :

- بعد از هر بار استفاده اتصالات آمبویگ از هم جدا شود.
- ماسک و آمبویگ را بعد از هر بار استفاده با آب و ماده دترجنت شسته و آبکشی، در داخل محلول ضدعفونی موجود (دکونکس ۵۳ ، ۲٪) بمدت ۱۵ دقیقه غوطه ور نموده سپس آبکشی کرده و خشک نمائید.
- مطمئن ترین روش ضدعفونی حرارت است.

دستورالعمل نظافت انکوباتورها :

- انکوباتور پیش از استفاده برای نوزاد بعدی به صورت مناسب پاکسازی و ضدعفونی شود.
- پس از ترخیص نوزاد، باید تمام قسمت‌های جداشدنی انکوباتور با آب و ماده دترجنت شسته و خشک گردد و سپس با ماده ضدعفونی کننده موجود ضدعفونی گردد. قسمت‌های جدا نشدنی نیز ضدعفونی شده و سپس هوا داده شود .
- 😊 ماده ضد عفونی را به دستمال اسپری نموده و با دستمال حاوی ماده ضدعفونی، دستگاه را ضدعفونی کنید . از اسپری مستقیم ماده ضد عفونی کننده به روی وسیله خودداری نمائید.
- از اسپری نمودن ماده ضدعفونی به انکوباتور، در هنگامی که نوزاد داخل انکوباتور است اجتناب کنید.
- انکوباتور هر ۷-۵ روز طی بستری نوزاد ضدعفونی گردد. (۵ روز برای نوزادان کم وزن و ۷ روز برای نوزادان بزرگتر)
- دقت نمائید که ابتدا نوزاد را به داخل انکوباتور تمیز انتقال داده و سپس دستگاه را ضدعفونی نمائید.

دستورالعمل نظافت و ضدعفونی دستگاه شیر دوش الکترونیکی :

- پمپ باید به طور منظم تمیز نگهداری شود.
- کاسه مکنده (کاپ)، بطری اطمینان و لوله رابط را بعد از هر بار استفاده زیر شیر آب خنک، آب کشی، سپس با آب گرم و ماده دترجنت شسته و در انتها با آب داغ آبکشی کنید و به مدت ۲۰ دقیقه در بویلر (Boiler) بجوشانید.

- برای ضد عفونی کردن لوله‌ها از محلول ضد عفونی استفاده نشود.

دستورالعمل نظافت و نگهداری گوشی، افتالموسکوپ، اتوسکوپ و فشارسنج :

- گوشی، افتالموسکوپ و اتوسکوپ پیش از مصرف برای سایر بیماران با الکل ۷۰٪ یا سایر مواد سازگار (طبق توصیه شرکت سازنده) ضد عفونی شود.
- کاف دستگاه فشارسنج باید به صورت دوره ای و در صورت آلودگی با آب و ماده دترجنت شسته شود.

دستورالعمل نظافت و ضد عفونی ترالی :

- ترالی کار در هر بار، قبل و پس از استفاده، با الکل ۷۰٪ ضد عفونی کنید. هر هفته پایه و چرخهای ترالی با آب و ماده دترجنت شسته شود.

دستورالعمل شستشو و ضد عفونی بدین (لگن) :

- برای جلوگیری از انتقال عفونت، پس از استفاده یا جابجایی بدین (لگن) حتما بایستی دستها شسته شوند، حتی اگر ظرف مورد نظر ظاهراً تمیز باشد.
- اگر ماشین شوینده در دسترس نباشد، خالی کردن لگن به داخل فاضلاب و شستشو و خشک کردن کامل آن قبل از استفاده مجدد، روش قابل قبول برای بیماران غیر عفونی خواهد بود.
- در مورد بیماران عفونی، ابتدا لگن با آب معمولی شسته سپس بمدت ده دقیقه در محلول آب ژاول ۱٪ (هیپوکلریت سدیم ۱٪) قرار داده و دوباره با آب شستشو دهید و خشک کنید. برای لگن های استیل، از ماده ضد عفونی کننده موجود (دکونکس ۵۳ ، ۲٪) بمدت ۱۵ دقیقه استفاده نمائید.
- از غوطه ور کردن لگن ها در داخل مخازنی که ماده گندزدا در داخل آنها وجود دارد اجتناب کنید.
- در دستگاه شوینده با حرارت ۸۰ درجه سانتی گراد گندزدایی کنید. (مدت زمان شستشو و درجه حرارت برحسب نوع دستگاه و توصیه شرکت سازنده تنظیم و اعمال گردد.)

دستورالعمل شستشو و ضدعفونی ظرف ادرار (یورین باتل) :

- برای شستشو و ضدعفونی این ظروف استفاده از دستگاه شستشو و ضدعفونی کننده همراه با حرارت اکیدا" توصیه می شود.
- در صورت عدم استفاده از این روش، باید بعد از تخلیه، با آب و ماده دترجنت ظرف را شسته و با ماده ضدعفونی کننده موجود (دکونکس 53 ، 2٪) ضدعفونی کنید.

دستورالعمل ضدعفونی به هنگام پاشیدن خون و مواد آلوده بر روی سطوح :

- در مورد بیشتر موادی که بر روی سطوح پخش می شود (از جمله مواد غذایی، ادرار یا استفراغ) تمیز نمودن با آب و مواد شوینده کافی است. در موادی که بطور بالقوه می توانند حاوی ارگانسیم مضر باشند بایست از مواد ضدعفونی کننده استفاده گردد.
- استفاده از دستکش های یکبار مصرف جهت تمیز نمودن این مواد الزامی است. در مواردی که خطر آلوده شدن لباس ها وجود دارد پوشش محافظ نیز باید استفاده گردد.
- در صورت ریخته شدن خون و یا مایعات و یا هر گونه مایع آغشته به خون بایستی ماده ضدعفونی کننده (هیپوکلریت سدیم با غلظت ۱٪) جهت پاک کردن و ضدعفونی مورد استفاده قرار گیرد. (هیپوکلریت ۱٪ = ۱ سی سی محلول وایتکس در ۱۰۰ سی سی آب)
- نحوه تمیز کردن: ابتدا دستمال پارچه ای را بر روی مایع آلوده ریخته انداخته، تا مواد آلوده جذب و سپس مایع ضدعفونی کننده را روی آن ریخته و حداقل به مدت ۱۰ دقیقه به همان حال باقی بماند سپس کلیه پارچه ها، دستمال، دستکش و احتمالا " پوشش مورد استفاده به نحو مطلوب دور انداخته شوند.

دستورالعمل شستشو و نظافت تخت و لاکر :

- با یک ماده دترجنت شسته و خشک شود.
- در مورد بیماران عفونی: با یک ماده ضدعفونی کننده موجود ضدعفونی شده، سپس با یک ماده دترجنت شسته و بعد از آن آب کشی و خشک گردد.

دستورالعمل شستشو و ضدعفونی چادر اکسیژن:

بعد از هر بار استفاده با آب داغ و ماده دترجنت شسته، خوب آبکشی و بطور کامل خشک شود و در داخل یک پوشش پلاستیکی و در جای تمیز نگهداری شود.

دستورالعمل شستشو و ضدعفونی ریسیور:

روزانه با یک ماده دترجنت و آب شسته و با ماده ضدعفونی کننده موجود (دکونکس ۵۳ پلاس ۲٪) ضدعفونی، سپس آبکشی و خشک گردد. و هفتگی اتوکلاو شود.

دستورالعمل تمیز و ضدعفونی دستگاه پالس اکسی متری :

صفحه مانیتور و سنسور می تواند به وسیله الکل ۷۰٪ و یا محلول هیپوکلریت ۱٪ ضدعفونی و سپس به وسیله یک دستمال تمیز خشک شود. (طبق توصیه کارخانه سازنده)

دستورالعمل تمیز و ضدعفونی دستگاه مانیتور قلبی :

صفحه مانیتور و ملزومات با الکل ۷۰٪ تمیز و سپس بوسیله یک دستمال خشک شود.

دستورالعمل استفاده از صابون مایع :

- در صورتی که هنگام استفاده از صابون مایع اطراف ظرف دستشویی آلوده به قطرات صابون گردید، بایستی روزانه تمیز و صابون های اضافی پاک گردد.
- پس از اتمام صابون موجود در ظرف صابون مایع، از پر کردن مجدد آن خودداری کرده و حتماً " پس از شستشو و خشک کردن ظرف، اقدام به پر کردن آن تا ۳/۴ ظرف نمائید.
- باقی ماندن آلودگی ها در اطراف ظرف صابون مایع و یا پر کردن مجدد آن، بدون شستشو و خشک نمودن، باعث رشد باکتری های بیمارستانی (مثل پseudomonas) در صابون مایع می شود.

1. William A. Rutala, Ph.D., M.P.H.1,2, David J. Weber, M.D., M.P.H.1,2, and the Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee (HICPAC)3
Guideline for Disinfection and Sterilization in Healthcare Facilities, 2008.

۲. دکتر حسین اصل سلیمانی، دکتر شیرین افهمی: پیشگیری و کنترل عفونت های بیمارستانی، تهران، موسسه فرهنگی انتشاراتی تیمورزاده، چاپ چهارم سال ۱۳۸۶

۳. شیوا حیدری- فاطمه شیرازی و ... : کتاب کمک بهیاری، سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران، سال ۱۳۸۸

۴. مهندس احمد اصل هاشمی: گندزداها و پاک کننده ها، تبریز، اختر، سال ۱۳۸۸

۵. دکتر حسین معصومی اصل، راهنمای کشوری نظام مراقبت عفونتهای بیمارستانی، تهران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماریها، چاپ دوم ۱۳۸۶

۶. دکتر محسن زهرایی، دستورالعمل سازمان جهانی بهداشت برای بهداشت دست در مراقبتهای بهداشتی درمانی، تهران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماریها، سال ۱۳۸۶

۷. زهره کوهی رستمکلائی، راهنمای کنترل عفونت در بیماریهای تنفسی حاد واگیر، تهران، معاونت سلامت دفتر مدیریت خدمات پرستاری. سال ۱۳۸۸

